

Nr 808

Av herr Sörenson m. fl., om förbättrad yrkesutbildning för frigivna.

(Lika lydande med motion nr 664 i Första kammaren)

Svensk och internationell forskning har alltmer kommit att uppmärksamma tendensen till överbrygning av social utstötthet från generation till generation. Ungdomsbrottslighet har ofta sin rot i socialt utstötta familjer, vilket statistiskt påvisats i vårt land av docent Gustav Jonsson. Det har påvisats hur social utstötthet och socialt handikapp »ärves» och föres över från generation till generation.

Medan samhället gradvis satt in kraftfullare åtgärder av förebyggande ungdomsvård och förbättrad fångvård har det tredje ledet, rehabiliteringen, ännu ej uppmärksammats på samma sätt. En rimlig dom följs ofta av hyggliga insatser såväl från samhällets som från den enskilda internens sida. Vad som därvid byggs upp kan efter frigivningen snabbt spolieras under rehabiliteringen genom alltför svag uppföljning från samhällets sida.

Vi vill därvid peka på två betydelsefulla faktorer. Å ena sidan har fångvården under senare tid alltmer kommit att inriktas på så kallad arbetsutbildning under industriella former, vilket får ses mot bakgrunden av varierande strafftider som inte alltid medger meningsfull yrkesutbildning. Yrkesutbildning och/eller omskolning är emellertid ofta en förutsättning även för socialt välanpassad arbetskraft i ett samhälle, som präglas av strukturställning mot alltmer krävande produktionsformer. Socialt handikapp präglas ofta av brister i fråga om såväl grundläggande utbildning som efterföljande yrkesutbildning. En förutsättning för god resocialisering är alltså att effektiv yrkesutbildning kan ställas till de frigivnas förfogande så snabbt som möjligt under övervakningstiden. Å andra sidan saknar den frigivne ofta möjlighet att återgå till ordnade arbetsförhållanden genom bristen på rimliga bostadsförhållanden. Utan den fasta punkt i tillvaron, som en god bostad utgör, saknar såväl övervakaren som den frigivne möjlighet att angripa återanpassningen på rätt sätt. De s. k. inackorderingshem och/eller bostäder i rivningsfastigheter, som står till förfogande, är i regel varken lämpliga eller tillräckliga.

Sammanförandet av interner som frigivits efter avtjänat straff i gemensamma inackorderingshem eller bostadskvarter av viss typ måste ses som

mindre lämpligt. Sannolikt föreligger betydligt gynnsammare förutsättning för resocialisering, om den frigivne så snabbt som möjligt kommer in i normaliserande förhållanden, d. v. s. ges tillfälle att komma in i en god bostad utan särprägel där han kan uppgå i en socialt tillvänd miljö.

Vi hemställer därför med stöd av ovanstående,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag rörande möjligheten att genom lån eller bidrag till insatslägenheter medverka till frigivna interners resocialisering, samt

att riksdagen beaktar vad ovan anförts angående möjligheten till förbättrad yrkesutbildning för frigivna.

Stockholm den 28 januari 1970

Lars-Ingvar Sörenson (s)

Doris Håvik (s)

Ingrid Bergman (s)

Åke Gustavsson (s)

i Nässjö